

Міністерство освіти і науки України
ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» (м. Полтава)
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Харківський національний медичний університет
Житомирський державний університет імені Івана Франка
Український державний університет імені Михайла Драгоманова
Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова
Міжрегіональна Академія управління персоналом
ДЗВО «Університет менеджменту освіти»
Університет Коменського в Братиславі (Словацька республіка)
Університет менеджменту в Варні (Болгарія)
Інститут соціологічних наук Університету природничих наук у Варшаві (SGGW) (Республіка Польща)
Центру мов та культ національних меншин (Словацька республіка)
Центр іноземних мов Жешувського університету (Республіка Польща)
Основна школа Важецька 11 у місті Прешов (Словацька республіка)

НАУКА І ОСВІТА В ГЛОБАЛЬНОМУ ТА НАЦІОНАЛЬНОМУ ВИМІРАХ: ВИКЛИКИ, ЗАГРОЗИ, ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

22-23 лютого 2024 року

Полтава — Лубни

Затверджено на засіданні вченої ради
ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»
(протокол № 7 від 1 березня 2024 року)

Наука і освіта в глобальному та національному вимірах: виклики, загрози, перспективи розвитку : зб. наук. праць за матер. III міжнародної наук.-практ. конф. (Полтава, 22-23 лютого 2024 р.) / за ред. Л. О. Данильчук. Полтава : в-во ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», 2024. Том I. 229 с.

Збірник підготовлено за доповідями учасників III міжнародної науково-практичної конференції «Наука і освіта в глобальному та національному вимірах: виклики, загрози, перспективи розвитку» (Полтава, 22-23 лютого 2024 р.).

Зважаючи на свободу наукової творчості, відповідальність за достовірність матеріалів та фактів несуть автори.

4. Олійник Г. М. Використання інформаційних технологій у професійній діяльності соціального працівника. Соціологія та соціальна робота в умовах національних та регіональних викликів : матеріали доповідей та повідомлень Міжнародної науково-практичної конференції. Ужгород, 2019. С. 72–74.

5. Семигіна Т. Он-лайн технології у практичній соціальній роботі. «Інтернет-освіта-наука-2016» : Десята міжнар. наук.-практ. конф. Серія: Комп'ютерні технології та Інтернет в інформаційному суспільстві. Вінниця : ВНТУ, 2016. С. 119–121.

Корнійчук Михайло Валерійович,
здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти,
спеціальність 011 Освітні, педагогічні науки,
Житомирський державний університет
імені Івана Франка

ФАКТОРИ РОЗШИРЕННЯ ПРИВАТНОЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ РЕСПУБЛІКИ ПОЛЬЩА

Фактори розширення приватної вищої освіти в Республіці Польща зосереджуються на аналізі впливу соціальних, економічних, політичних та технологічних змін на розвиток приватних закладів вищої освіти.

Проблему розвитку вищої освіти Польщі розглядали багато науковців: М. Гавран, Є. Громов, О. Давиденко А. Каплун, В. Майборода, С. Сисоєва та ін.

Розвиток вищої освіти безперечно пов'язаний із розвитком суспільства загалом, становленням внутрішньої політики та зовнішньополітичних зв'язків, а також економічним розвитком країни [1]. Від початку 1990-х років, після падіння комуністичного режиму, Польща стала свідком значного зростання приватних ЗВО як відповіді на збільшення попиту на вищу освіту. Цей розвиток був підтриманий різними реформами у сфері освіти, змінами в законодавстві, та появою нових технологій, що сприяли гнучкості та доступності освітніх послуг.

Початок 1990-х років характеризувався лібералізацією економіки та освітньої системи, що створило умови для заснування приватних закладів вищої освіти. Відкриття приватних ЗВО стало відповіддю на зростаючий попит на вищу освіту, який державні університети не могли повністю задовольнити.

Еволюція та експансія приватних ЗВО в Польщі протягом 1990-х до 2000-х років характеризується значним зростанням їх кількості та різноманітності навчальних програм. Цей розвиток сприяв збільшенню доступності вищої освіти, відповідаючи на зростаючий попит серед населення. Приватні ЗВО стали пропонувати інноваційні та спеціалізовані програми, які адаптовані під потреби ринку праці, залучаючи студентів своєю гнучкістю та практичним підходом до навчання.

Теоретичні моделі розвитку вищої освіти допомагають зрозуміти, як освітні системи адаптуються до змін у суспільстві та економіці, включаючи теорії інституційного ізоморфізму, які пояснюють збіжність освітніх практик між ЗВО через їхнє прагнення до легітимності, та моделі ринкової відповідності, які вказують на адаптацію ЗВО до ринкових умов. Ці моделі дозволяють аналізувати динаміку між державним регулюванням, ринковими силами та інституційними стратегіями, що формують ландшафт вищої освіти.

Економічні умови впливають на розвиток приватних ЗВО через механізми фінансування, попиту на освітні послуги, та доступності ресурсів для інвестицій у якість освіти. Економічне зростання сприяє збільшенню інвестицій в освіту, тоді як економічні спади можуть обмежити ресурси, доступні для приватних ЗВО, та вплинути на їхню спроможність залучати студентів.

Фінансування вищої освіти включає державні та приватні джерела, такі як урядові субсидії, навчальні платежі студентів, дарування, та інвестиції. Баланс між цими джерелами фінансування визначає доступність, якість та ефективність освітніх послуг, а також стратегію розвитку освітніх закладів.

Демографічні зміни, такі як зміни в віковій структурі населення, міграція, та зміни в рівні народжуваності, мають значний вплив на вищу освіту. Вони можуть вплинути на попит на освітні послуги, змінювати потреби та інтереси

студентів, а також викликати потребу в адаптації освітніх програм та стратегій залучення студентів.

Соціальні очікування та попит на освіту тісно пов'язані з переконаннями та цінностями суспільства щодо освіти як шляху до особистісного розвитку, кар'єрного просування та соціального статусу. Зростання вимог роботодавців до рівня освіти та кваліфікації сприяє збільшенню попиту на вищу освіту, одночасно підвищуючи очікування студентів і їхніх сімей щодо якості та доступності освітніх послуг.

Урядова політика та законодавчі ініціативи відіграють ключову роль у розвитку вищої освіти, встановлюючи рамки для ліцензування, акредитації, фінансування та якості освітніх послуг. Ці заходи можуть сприяти інноваціям, забезпеченню доступності освіти для ширших верств населення, та підвищенню якості навчання через регулювання та підтримку стандартів.

Регулювання та акредитація вищої освіти є ключовими механізмами забезпечення якості освітніх програм та інституцій. Ці процеси дозволяють урядам та незалежним організаціям оцінювати вищі навчальні заклади за певними стандартами, впроваджувати найкращі практики, та гарантувати студентам отримання відповідної якості освіти.

Вплив технологій на навчальний процес є значним і багатограним, охоплюючи від введення електронних навчальних платформ до використання штучного інтелекту для персоналізації навчання. Технології сприяють зростанню доступності освіти, покращенню взаємодії між викладачами та студентами, та впровадженню інноваційних методів навчання та оцінювання.

Онлайн освіта та дистанційне навчання змінюють парадигму доступу до освіти, роблячи навчальний процес більш гнучким і доступним для широкого кола людей. Ці методи навчання дозволяють студентам здобувати освіту незалежно від їх географічного розташування або часових обмежень, використовуючи цифрові платформи та ресурси для здобуття знань.

Поточні виклики у вищій освіті охоплюють адаптацію до швидкої цифровізації, забезпечення якості онлайн навчання, реагування на змінні демографічні тенденції, та вирішення питань доступності та рівності в освіті. Важливо також звернути увагу на інтеграцію інноваційних технологій у

навчальний процес, забезпечення студентського добробуту, та адаптацію освітніх програм до потреб ринку праці.

Можливі шляхи розвитку вищої освіти охоплюють підвищення якості навчання через інтеграцію інноваційних технологій, розширення доступності освіти для різних груп населення, адаптацію освітніх програм до потреб ринку праці та зміцнення міжнародної співпраці у сфері освіти.

Слід зазначити, що ці фактори сприяли збільшенню доступності та якості освіти, а також вплинули на стратегії адаптації ЗВО до змінюваних умов.

Рекомендації для покращення стану приватної вищої освіти в Польщі можуть включати зосередження на підвищенні якості навчання, адаптації програм до потреб ринку праці, забезпеченні рівного доступу до освіти для всіх верств населення, та інтеграції новітніх технологій.

Список використаних джерел

1. Корнійчук М. Стратегії розвитку університетів Республіки Польща. *Підвищення професіоналізму фахівця засобами інноваційних педагогічних технологій*: збірник матеріалів XXVI Міжнародна науково-практичної конференції 6-7 грудня 2022 року, 2023. С. 131–133.

Косов Анатолій Ілліч,

здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти,
спеціальність 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями),

Житомирський державний університет

імені Івана Франка

ДО ПРОБЛЕМИ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ МЕНЕДЖЕРІВ У СИСТЕМІ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

Динамічні економічні та соціальні зміни в різних галузях економіки України та світі суттєво впливають на рівень вимог щодо підготовки майбутніх менеджерів у системі вищої освіти. Тому одним із першочергових завдань